

INLEIDING

03. Nieuwe technologieën

NIEUWS

04. Terugblik op de jaarvergadering

05. Het steunfonds

05. Appropriation art

05. De nieuwe federatie

FEDERATIE BEELDRECHTEN

06. Een eerlijker verdeling in de keten van maker tot kijker

INDIVIDUEEL

08. Philip Vermeulen

09. Saar Scheerlings

09. Thomas Trum

COLLECTIEF

10. Nieuwe aansluitcontracten

11. Intensievere samenwerking met UvO

AIR

12. Wat kunnen we met AIR?

VERKOCHT

14. 'Between the Golden Arches' van Araun Gordijn

MAG DAT?

15. Ideeën stelen; mag dat?

COLOFON

Redactie & productie
Marcel van de Graaf, Pictoright

Eindredactie
Willemijn de Jonge, Mijnwerk

Vormgeving
De Designpolitie, Amsterdam

Drukwerk en verspreiding
ZwaanLenoirschuring, Wormerveer

Dit is een uitgave van Pictoright, de auteursrechtenorganisatie voor beeldmakers. Pictoright verdeelt collectieve vergoedingen, exploiteert primaire rechten, verleent juridische bijstand en zet zich in voor een betere auteursrechtelijke positie van visuele makers. Dit blad verschijnt twee keer per jaar om aangesloten beeldmakers en relaties op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het gebied van auteursrecht en de werkzaamheden van Pictoright

Mocht je naar aanleidingen van de inhoud opmerkingen of vragen hebben, stuur dan een mailtje naar redactie@pictoright.nl

PICTORIGHT

Visuele auteursrechten Nederland
Sarphatistraat 606-608
1018 AV Amsterdam
Postbus 15887
1001 NJ Amsterdam

T 020-589 18 40
F 020-412 4269

www.pictoright.nl

→ twitter.com/pictoright
→ facebook.com/pictoright
→ [instagram.com /pictoright](https://instagram.com/pictoright)

ISSN: 2210-9951

NIEUWE TECHNOLOGIEËN

Ondanks het feit dat we maatschappelijk gezien nog steeds in turbulente tijden verkeren, gaat het werk bij Pictoright gewoon door. En we hebben het drukker dan ooit.

Veel heeft te maken met nieuwe technologieën die nieuwe mogelijkheden scheppen. In de eerste plaats aan de gebruikerskant. Het gebruik van afbeeldingen is door de digitalisering natuurlijk geëxplodeerd. Alleen al op sociale mediaplatforms worden dagelijks miljoenen afbeeldingen geüpload. En dat zijn niet alleen vakantiekiekjes en selfies van pubers, maar ook veel professioneel gemaakt werk, zoals kunstwerken, foto's en illustraties.

Nu er een nieuwe wet in werking is getreden die voorschrijft dat deze platforms toestemming van de auteursrechthebbenden moeten hebben, is Pictoright druk bezig met de voorbereidingen om vergoedingen te gaan incasseren voor beeldmakers. Het eerste dat aangeslotenen hier concreet van hebben gemerkt, is dat er voor collectieve rechten een nieuw aansluitovereenkomst is opgesteld. Daarvan zijn er nu al vele getekend binnen gekomen. Wij zijn oprecht blij met dat in ons gestelde vertrouwen. Mocht je nog niet getekend hebben: voor ons is elk mandaat waardevol. Hoe meer aangeslotenen hun mandaat geven, hoe sterker we staan.

Ook vind je in dit nummer een uitleg van ons systeem AIR. Met dit systeem, dat gebruikmaakt van beeldherkenning, kunnen we veel efficiënter werken. De verwachting is dat deze vormen van technologie de komende jaren steeds intensiever gebruikt zullen worden. Wellicht ook nog voor de afspraken die we met de platforms gaan maken.

Tot slot een heugelijke mededeling. We zijn heel blij dat we samen met de beroepsorganisaties een nieuwe samenwerking zijn aangegaan: de Federatie Beeldrechten. Het belang van beeld wordt steeds groter en niet iedereen om ons heen lijkt dat te (willen) zien. Met deze nieuwe samenwerking kunnen we een veel sterkere vuist maken. Wat hopelijk kan leiden tot hogere vergoedingen voor onze aangeslotenen. Iets waar wij ook in het nieuwe jaar onze uiterste best voor blijven doen.

Ik wens iedereen een gezond en gelukkig nieuwjaar!

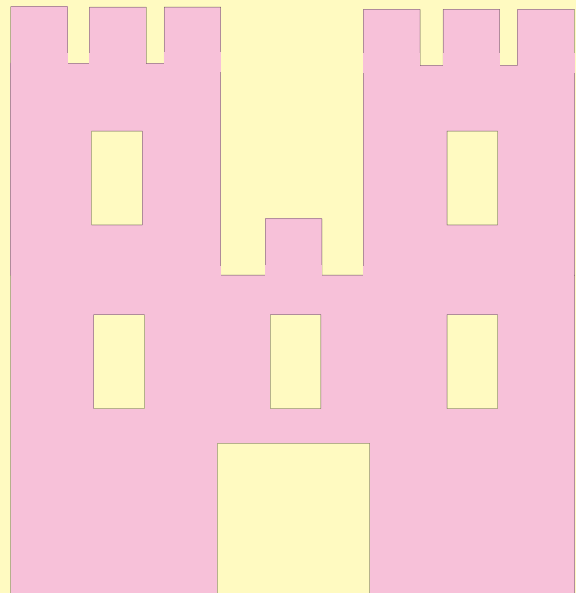
Vincent van den Eijnde

directeur Pictoright
vincent@pictoright.nl

FOTO: MICHEL VAN NIEUWERK

Vincent van den Eijnde

TERUGBLIK OP DE JAARVERGADERING

Het was goed om onze aangeslotenen na bijna tweeënhalf jaar weer in levenden lijve te mogen ontmoeten op de jaarvergadering in de Nicolaikerk te Utrecht.

De bijeenkomst vond plaats op 23 september 2021 en werd ondanks de geldende beperkingen goed bezocht. Voorzitter Bart Drenth en directeur Vincent van den Eijnde openden de vergadering met een toelichting op de jaarcijfers en een terugblik op actuele zaken. Hierin werden zij bijgestaan door Sander van de Wiel en Arlette Bekink.

Na de pauze nam moderator Milou Adjanga het stokje over met het themaprogramma 'NFT's - Revolutie of Luchtkasteel'. Zijn NFT's een kortstondige hype of een revolutionaire ontwikkeling voor beeldmakers? Spreker Jan Scheele nam ons met een verhelderende presentatie mee in deze wereld, en beeldend kunstenaar DADARA deelde zijn ervaringen met NFT's. Pictoright bestuurslid Christien Wildeman voorzag een en ander van een juridische duiding.

FOTO'S: LEO VEGER

PICTORIGHT STEUNFONDS 2021

Het steunfonds ontving deze zomer bijna duizend aanvragen voor een werkbijdrage: daarvan is ruim tachtig procent gehonoreerd.

Tot 31 augustus konden aangeslotenen een aanvraag indienen voor een werkbijdrage vanuit het Pictoright Steunfonds. Anders dan in de ronde van 2020 hoefde er dit jaar geen projectaanvraag ingediend te worden. Er was een werkbijdrage beschikbaar voor iedereen die aan de gestelde voorwaarden voldeed. Daarnaast moest het toegekende bedrag besteed worden aan het maken van nieuw werk of het opnieuw exploiteren van bestaand werk.

De hoeveelheid aanvragen gaf de behoefte aan een financiële impuls duidelijk aan: er zijn rond de duizend aanvragen binnengekomen. Door deze hoeveelheid heeft de procedure iets langer geduurd dan gepland, maar gelukkig kunnen de makers die een bedrag toegewezen hebben gekregen nog dit jaar aan de slag. Begin december 2021 is er aan 813 beeldmakers een bedrag van €875 uitgekeerd.

WEBINAR APPROPRIATION ART

Eerder dit jaar lanceerden we onze eerste online special, waarin de verschillende kanten van appropriation art werden belicht. Op 16 juni werd de special opgevolgd door een webinar, waarin genodigden dieper ingingen op ontleningskunst in de praktijk. Na een inleiding door Hanneke Holthuis en Vincent van den Eijnde gaven Dupho-directeur Suzanne Henning en beeldend kunstenaars Laurence Aëgerter en Niek Hendrix hun visie op dit onderwerp. Er waren rond de tachtig deelnemers aan het webinar. Pictoright zal vaker dit soort bijeenkomsten organiseren.

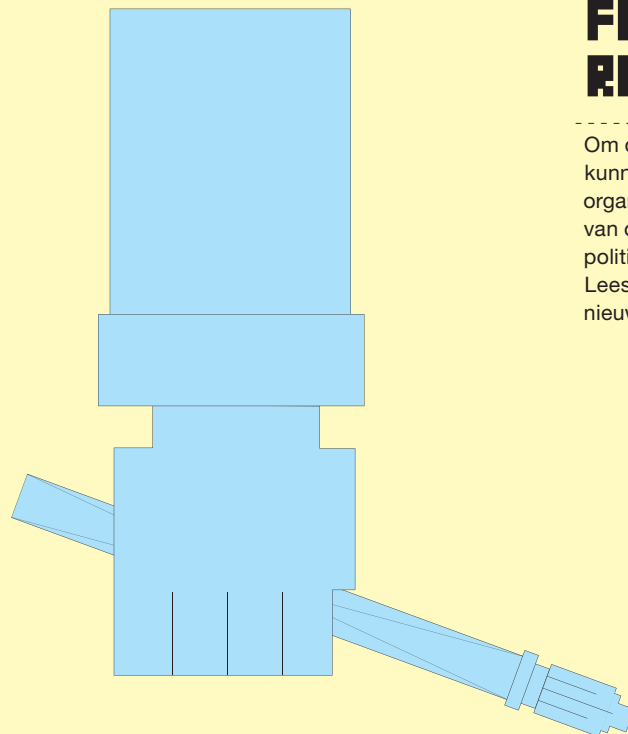
APPROPRIATION ART SPECIAL

→ magazine.pictoright.nl

FEDERATIE BEELD-RECHTEN OPGERICHT

Om de auteursrechtelijke belangen van beeldmakers beter te kunnen behartigen heeft Pictoright samen met zeven beroepsorganisaties de Federatie Beeldrechten opgericht. "Het bundelen van onze krachten maakt de lobby richting beleidsmakers en politiek sterker en gericht," aldus Vincent van den Eijnde. Lees op pagina 6 en 7 meer over het hoe en waarom van de nieuwe federatie.

KRACHTEN GEBUNDELD IN FEDERATIE BEELD- RECHTEN

Beeld neemt een steeds belangrijker rol in de samenleving in. De waarde ervan neemt toe, en dat moet weer- spiegeld worden in de rechtenvergoedingen vinden de beeldmakersorganisaties in Nederland. Om dat voor elkaar te krijgen hebben ze samen de Federatie Beeldrechten opgericht.

Ze willen de auteursrechtelijke belangen van beeldmakers beter behartigen. Daarom zijn Pictoright, BBK, BNO, Beroeps Organisatie Kunstenaars (BOK), DuPho, Kunstenbond, NVJ-NVF en Platform BK een nieuw samenwerkingsverband aangegaan: de Federatie Beeldrechten. Beeldmakers zullen niet meteen dagelijks met de federatie te maken krijgen, maar de bedoeling is wel dat zij de vruchten plukken van het nieuwe verbond. “Het bundelen van onze krachten met de beroepsorganisaties maakt de lobby richting beleidsmakers en politiek sterker en gericht,” aldus Vincent van den Eijnde, directeur van Pictoright.

Steeds meer impact

Een belangrijk onderdeel van die lobby gaat over het aandeel van beeld in het geheel van auteursrechtelijk beschermd werk. Dat is de laatste jaren aanzienlijk ge- groeid. Denk aan de impact van (nieuws)foto's, tekeningen en infographics in kranten en digitale media, aan typografie, verpakkingen, de vormgeving van publieke ruimten, muur- schilderijen, beeldende kunst, street art en digital art. Met 138 miljard euro komt de hoogste omzet in Europa binnen de creatieve en culturele industrie uit de visual arts (zie het rapport van EY Europees herstel: de culturele en creatieve sector voor en na de coronacrisis). Maar de financiële waardering die makers daarvoor krijgen via de auteursrechte- lijke vergoedingen blijft daar sterk bij achter.

PICTORIGHT

bno

BBK

Rapport van EY Europees
herstel: de culturele en
creatieve sector voor en
na de coronacrisis

“DOEL IS EEN EERLIJKE
VERDELING IN DE KETEN
VAN MAKER TOT KIJKER”

“DE BUNDELING
VAN EXPERTISE
BINNEN ONZE
ORGANISATIES
SCHEPT NIEUWE
MOGELIJKHEDEN”

Eerlijker verdeling

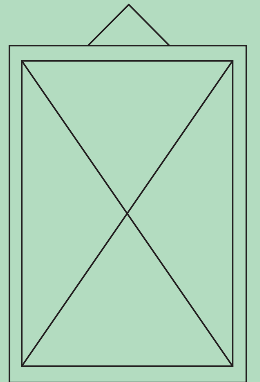
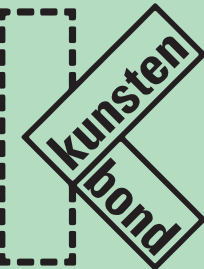
Daar wil de Federatie Beeldrechten verandering in brengen: “Beeldmakers verdienen het om beter gezien, gehoord en vertegenwoordigd te worden; doel is een eerlijker verde- ling in de keten van maker tot kijker.” Zo wil de federatie ervoor zorgen dat de wet om de value gap te dichten zich daadwerkelijk gaat uitbetalen in reële vergoedingen voor de makers. Terwijl de rechten voor muziek op online platforms als Instagram en YouTube steeds beter geregeld zijn, betalen de platforms nu nog niets voor het beeld dat erop gepubliceerd wordt.

Actiepunten

De belangenbehartiging door de nieuwe samenwerkingspartners beperkt zich nadrukkelijk tot het auteursrecht. Onderwerpen kunnen variëren van het auteurscontractenrecht tot volgrecht of hang- en stageld. “Als je in een gemeentehuis muziek draait betaal je daar een rechtenvergoeding voor, maar voor de schilderijen die er hangen wordt niets betaald. Dat heeft iets scheefs,” aldus Van den Eijnde. Het is een van de punten die de komende tijd op de agenda kunnen worden gezet. Pictoright treedt daarbij op als kwartiermaker; de aangesloten organisaties worden vertegenwoordigd in verschillende werkgroepen, die gericht met de actiepunten aan de slag gaan.

Heldere cijfers

Voor het komende jaar zijn dat in ieder geval de value gap en een onafhankelijk onderzoek naar de waarde van beeld. “Het gebruik van beeld is zo divers en wijd verbreid in onze samen- leving, dat het niet eenvoudig is om het financiële belang inzichtelijk te maken,” aldus Van den Eijnde. “Maar de bundeling van expertise binnen onze organisaties schept nieuwe mogelijkheden. We gaan ons uiterste best doen om samen met onafhankelijke deskundigen tot heldere cijfers te komen.”

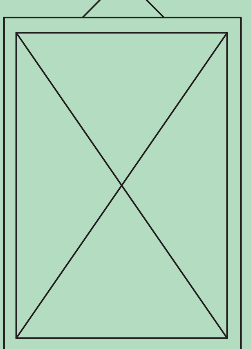
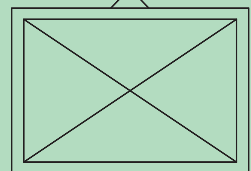

DuPho.

P BK

NVJ

Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

HET RECHT VAN DE KUNSTENAAR

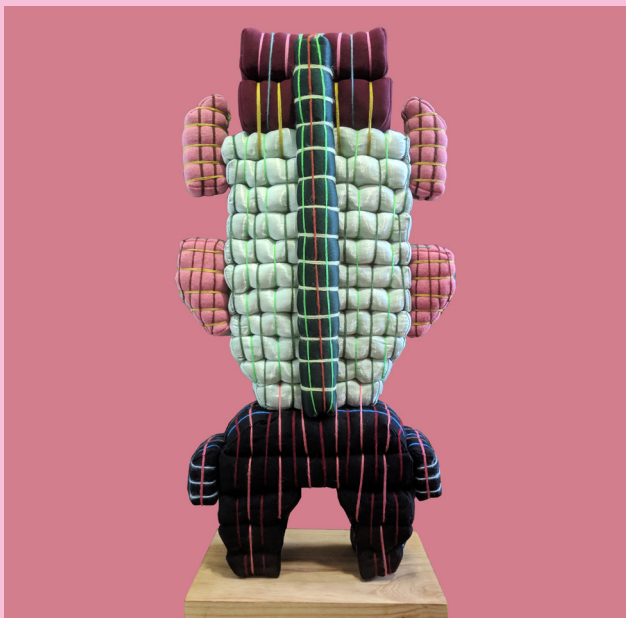
Waarom laat je je auteursrechten beheren door Pictoright? We vroegen het drie jonge kunstenaars. Hun verhalen publiceren we de komende weken online, met een glimp van hun werk – om ook de kunst achter de rechten te laten zien. Op deze pagina's een voorproefje.

SAAR SCHEERLINGS: TALISMANNEN UIT FRANKRIJK

Saar Scheerlings is net een maand aangesloten voor individuele rechten, dus de voordelen daarvan moeten zich nog bewijzen. Directe aanleiding voor haar aanmelding was een groot interview in het novembernummer van Résidence Magazine. Op pictoright.nl zag ze onder de aangeslotenen een aantal bekenden staan, de contracten met uitgevers spraken haar aan, en de rekentabel ook.

“Ik ben nog steeds geneigd blij te zijn met gratis publiciteit,” zegt Scheerlings, “maar daar kan ik het dak van de schuur niet van repareren. Ik moet me nog even verdiepen in hoe het allemaal werkt, maar ik zie Pictoright als een soort boekhouder. Ze doen iets zakelijks voor mij waar ik geen verstand van heb. Het is heel fijn om dat uit te kunnen besteden.”

Twee zomers terug streek Scheerlings neer op het platteland van de Franse Bourgogne, waar ze de rust en ruimte heeft om haar kunst te maken. Dat zijn op nu vooral talismannen: bonte artefacten, met invloeden vanuit vele culturen en ambachten, gemaakt van oude matrassen en tweedehands stoffen, maar ook van keramiek. Ze legt er liever niet te veel over uit: “Ik ben meer van de stroming show, don't tell. Iedereen mag zijn eigen verhaal erin zien.”

SAAR SCHEERLINGS - TALISMAN

“HET KAN GEEN
KWAAD OM WAT
KEER OP JE
STREPEN TE
GAAN STAAN”

→ saarscheerlings.nl

PHILIP VERMEULEN - FLAP FLAP

PHILIP VERMEULEN: NET OVER DE GRENS

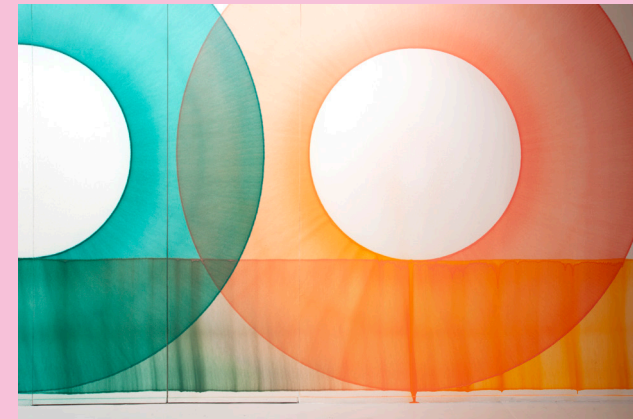
Tennisballen knallen in oorverdovende ritmes op klankkasten, een flapperend doek danst een manische choreografie en high speed ventilatoren veranderen wit licht in alle kleuren van de regenboog. Philip Vermeulen speelt graag met de perceptie van zijn toeschouwers. “Ik zoek de grens op tussen realiteit en illusie en ga er nét overheen. In dat grensgebied wordt het spannend en openbaart zich van alles.”

Zijn imposante installaties met titels als Boem BOem, Flap Flap en Fanfanfan zijn regelmatig te zien in kunsthallen en musea. En dat leidt tot publiciteit. Vermeulen sloot zich in 2018 aan bij Pictoright: “Ik hoorde dat er potjes zijn voor het betalen van auteursrechten voor kunstwerken in kranten, bladen en op televisie. Dus toen heb ik me ingeschreven.”

Het auteursrecht houdt Vermeulen niet zo bezig, daar is hij geen kunstenaar voor geworden. “Maar op de kunstacademie vertellen ze je geen drol over je rechten. Het is natuurlijk heel goed dat je werk wordt verspreid, maar we staan als kunstenaar onderaan de ladder met weten waar we recht op hebben. Het kan geen kwaad om wat meer op je strepen te gaan staan.”

→ philipvermeulen.com

THOMAS TRUM - LOOPING LINE

THOMAS TRUM: LIJNEN OM TE VOLGEN

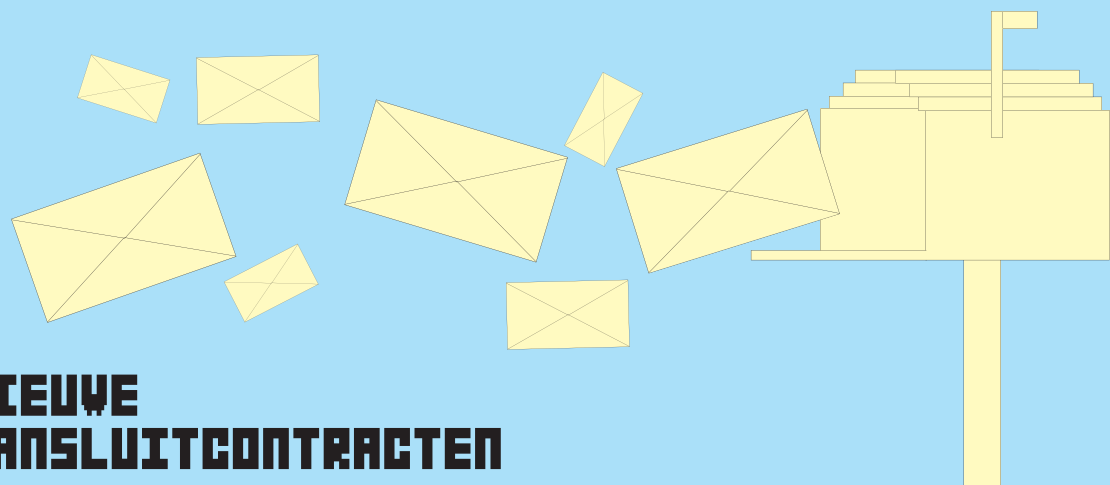
Thomas Trum woont in een tiny house, maar werkt in een kolosale fabriekshal, waar hij met gigantische viltstiften op papier, canvas en muren tekent. Zijn kunst wil hij niet via posters of prints verspreiden: “Mijn lijnen komen bijna nooit goed tot hun recht in drukwerk. Ze lopen dicht, de kleur klopt niet, je ziet het materiaal en de techniek van het origineel niet meer. Hij is blij dat hij als maker goedkopere afdrukken van zijn werk kan voorkomen – met dank aan de Auteurswet.

Van Pictoright ontvangt hij “leuke bedragen” voor gepubliceerd werk: “Laatst kreeg ik 30 euro, eerder dit jaar 200. Het gaat me niet zo om het geld, het moet gewoon een beetje kloppen. Als anderen iets met mijn werk willen om er zelf geld mee te verdienen, zorgt Pictoright dat daar een vergoeding tegenover staat. Super chill vind ik dat.”

Sinds een jaar of drie kan Trum van de verkoop van zijn werk leven. Op Instagram zie je hem in de weer met verfspuitmachines, wegmarkeringsmachines, borstels aan boren en allerhande zelfgemaakte tools. Zoals die megagrote markers, die een nieuwe dimensie geven aan het begrip ‘lijnenspel’.

→ thomastrum.nl

NIEUWE AANSLUITCONTRACTEN

Om de value gap op de social media te kunnen dichten, heeft Pictoright de aansluitcontracten aangepast. Wie bij Pictoright aangesloten is voor collectieve rechten heeft een nieuw contract toegestuurd gekregen. We roepen iedereen op om dit te ondertekenen en terug te sturen.

De belangrijkste wijziging in het contract gaat om vergoedingen voor auteursrechtelijk beschermd materiaal op social media platforms. Door de nieuwe Europese wetgeving moeten de platforms in gesprek gaan met de rechthebbenden om toestemming te krijgen voor het delen van dat materiaal. In de nieuwe wetgeving is – kort gezegd – geregeld dat de social media platforms daar verantwoordelijk voor zijn.

Gemiste inkomsten

Eerder was er geen wet die dit regelde. Zo konden de platforms jarenlang geld verdienen met onder andere advertentie-inkomsten, terwijl er veel materiaal – van onder andere beeldmakers – online werd gezet zonder toestemming en bijbehorende vergoeding. Dit wordt de value gap genoemd. Pictoright wil met sociale media platforms collectief gaan onderhandelen zodat er een einde komt aan deze value gap.

Mandaat

In het nieuwe aansluitingscontract is nu een categorie opgenomen die ervoor zorgt dat Pictoright nog sterker staat in de onderhandelingen met social media platforms. Het is daarom van groot belang dat zoveel mogelijk aangeslotenen dit contract ondertekenen. Ondertussen wordt over de exacte uitwerking van het vergoedingensysteem dus nog gepraat. We hopen het komende half jaar meer inzicht te krijgen over mogelijke regelingen en wat de voorwaarden zullen zijn voor het ontvangen van een vergoeding. Daarover houden we beeldmakers uiteraard op de hoogte.

Al opgestuurd?

Wie aangesloten is voor collectieve rechten heeft het nieuwe mandaat als het goed is per post ontvangen. Dat kan zowel digitaal als via de antwoordenvolp worden teruggestuurd. We zien de ingevulde en getekende exemplaren graag tegemoet zodat ook beeldmakers eerlijke vergoedingen gaan ontvangen voor het gebruik van beeld op social media!

“TEKENEN VOOR
EEN EERLIJKE
VERGOEDING”

DEADLINE OPGAVE VERVULDE

De beeldmakers die bij Pictoright zijn aangesloten voor hun collectieve rechten hebben het vast gemerkt. De deadline voor de opgaves was een maand eerder dan normaal: 1 september wordt de nieuwe datum om elk jaar in de agenda zetten. De datum van 1 maart voor de na-repartitie voor eerdere jaren of nog niet opgegeven bijdrages blijft hetzelfde.

We hebben de deadline voor de opgaves naar voren gehaald zodat er meer tijd is om de opgaves te verwerken en om piekdruk aan het einde van het jaar te voorkomen.

INTENSIEVERE SAMENWERKING MET UvO

Pictoright en UvO gaan nauwer samenwerken voor een reëlere vergoeding voor beeld in readers en PowerPoint-presentaties.

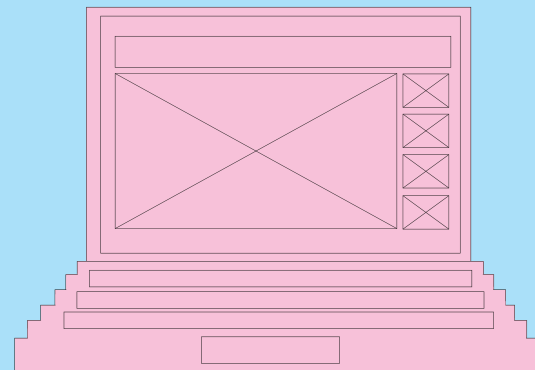
Pictoright en Stichting UvO (Uitgeversorganisatie voor Onderwijs-licenties) werken al jaren samen op het gebied van de reader-regelingen. UvO treft mede namens Pictoright regelingen met mbo's, hbo's en universiteiten in ruil voor een redelijke vergoeding voor het beeld dat deze onderwijsinstellingen gebruiken ter toelichting bij het onderwijs. Deze regelingen zorgen ervoor dat afbeeldingen kunnen worden gebruikt in analoge en digitale readers maar ook in ook in PowerPoint-presentaties.

Meer PowerPoints

Afgelopen september zijn Pictoright en UvO tot een intensievere samenwerking gekomen. Uit onderzoek van UvO bleek namelijk dat het percentage afbeeldingen bij hbo-instellingen en universiteiten veel hoger is ten opzichte van de totale waarde van auteursrechtelijk beschermd materiaal dan voorheen werd aangenomen. Dit is grotendeels te danken aan het toenemende gebruik van PowerPoint-presentaties in het onderwijs.

Aandeelverdeling

Hoewel het onderzoek nog steeds loopt, is wel al duidelijk dat beeldmakers een groter aandeel zouden moeten krijgen. Er is nu overeenstemming over 2021 bereikt: Pictoright ontvangt over dit jaar 22 procent van de afkoop van universiteiten en 10 procent van de afkoop van hogescholen. Zodra het onderzoek afgerond is, vermoedelijk in 2022, zullen de partijen opnieuw om tafel gaan zitten voor een definitieve aandeelverdeling. Dan worden ook verdere afspraken gemaakt over toekomstige onderzoeken naar afbeeldingen.

Barry Pijnacker, Vincent van den Eijnde en Arlette Bekink tekenen de nieuwe MOU tussen UvO en Pictoright m.b.t. de aandeelverdeling van de readergelden.

“UNIVERSITEITEN
EN HBO'S
GEBRUIKEN
STEEDS MEER
BEELD”

WAT KUNNEN WE MET AIR?

ZES VRAGEN AAN YORNA FRIEMANN

Pictoright doet steeds meer met AIR. Dit systeem dat gebruikmaakt van beeldherkenningssoftware is samen met vijf Europese zusterorganisaties ontwikkeld om het innen en uitkeren van rechtenvergoedingen efficiënter te laten verlopen. De projectleider werkt bij ADAGP in Parijs; Yorna Friemann doet de operationele begeleiding vanuit Pictoright.

1. Wat is AIR?

“AIR staat voor Automated Image Recognition, het is een programma dat digitaal beeld kan herkennen. Je kunt het een beetje vergelijken met Google Afbeeldingen, maar dit programma hebben we zelf ontwikkeld om het innen en verdelen van de vergoedingen efficiënter te laten verlopen. Het gaat niet om het opsporen van inbreuken, maar om het regelen van licenties.”

2. Hoe werkt het?

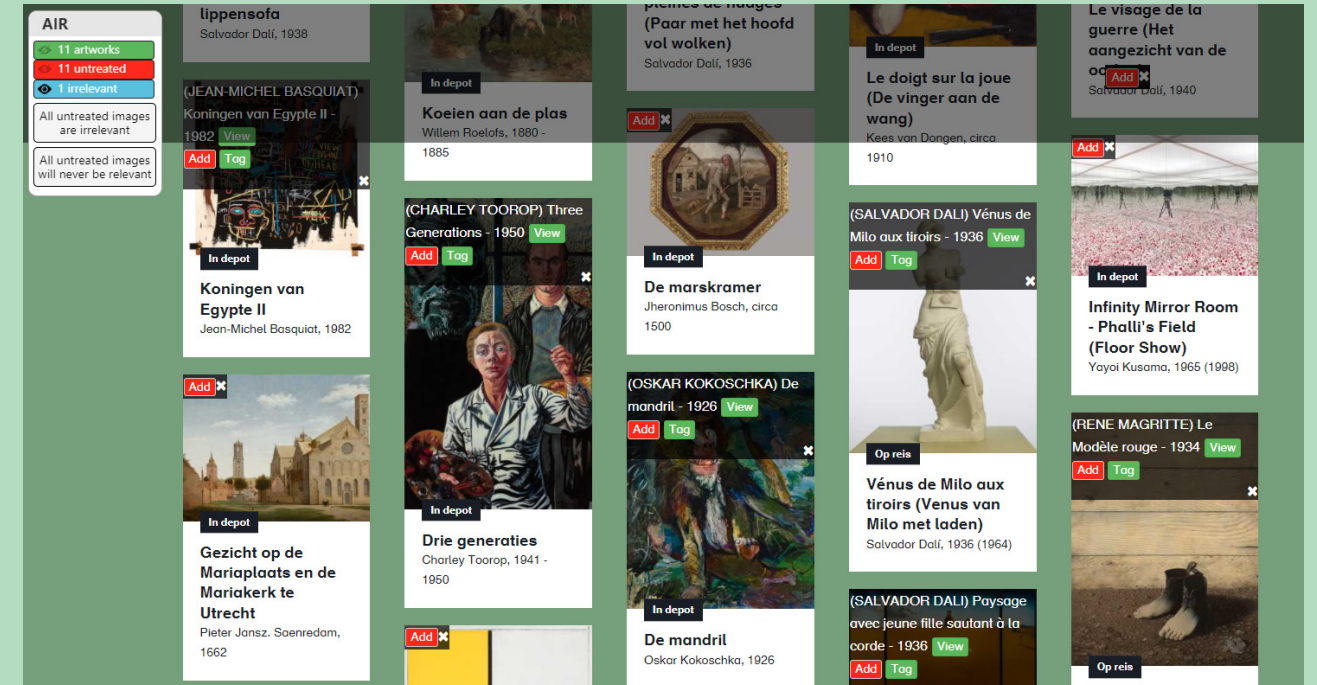
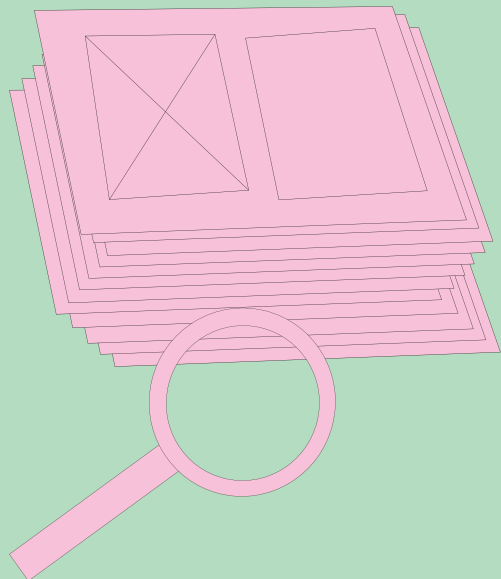
“We zijn al een aantal jaar bezig met het vullen van een database met zo veel mogelijk relevant beeld. Vervolgens laten we AIR als een soort filter de websites scannen van de musea en bedrijfscollecties waar Pictoright contracten mee heeft. En we zetten het ook steeds meer in voor het inventariseren van digitale kranten en tijdschriften. Het programma vergelijkt de gevonden afbeeldingen met de beelden uit de database, geeft aan wat het herkent en koppelt dit aan de juiste rechthebbende. De overzichten uit AIR worden weer ingelezen in ons repartitieprogramma: op basis daarvan hebben we het afgelopen jaar voor het eerst grotendeels geautomatiseerd vergoedingen verdeeld.”

3. Hoe wordt de AIR database gevuld?

“We zijn een aantal jaar terug met onze zusterorganisaties begonnen met het invoeren van beeld van aangesloten kunstenaars. Dat vullen we voortdurend aan met wat we vinden op websites en in magazines en kranten. Het systeem helpt daarbij door aan te geven welke beelden niet herkend worden; daarvan zoeken we uit of ze ook aan de database kunnen worden toegevoegd. Daarnaast benaderen we partijen die relevante beeldverzamelingen hebben. We zijn nu bijvoorbeeld in overleg met het Maria Austria Instituut en Stichting 1000 foto's om ook hun content te kunnen inladen. Die samenwerking om er met een team van collega's en relaties een succes van te maken maakt het heel leuk.”

4. Wat levert het op?

“De software werkt zorgvuldiger dan een mens het kan doen, AIR checkt beeld voor beeld. Dus het leidt tot een gedetailleerder overzicht en het scheelt heel veel werk. De stapel die we hier op kantoor handmatig doorwerken voor onze individueel aangeslotenen wordt steeds kleiner. AIR vereenvoudigt het proces én maakt het efficiënter. We verwachten dan ook dat we dit soort systemen steeds meer en breder zullen gaan gebruiken in de toekomst.”

Een screenshot van een AIR-scan op de website van Museum Boijmans Van Beuningen. Het systeem geeft aan welke beelden herkend worden en welke niet.

“AIR VEREENVOUDDIGT HET PROCES EN MAAKT HET EFFICIËNTER”

5. Zijn er al plannen voor uitbreiding?

“Op dit moment inventariseren we met AIR alleen het beeld van makers die bij ons zijn aangesloten voor individuele rechten, dat zijn vooral beeldend kunstenaars. Voor collectieve rechten moeten de makers nog zelf bij ons opgeven welk werk waar gepubliceerd is. We zijn nu aan het testen of AIR ook in te zetten is voor bepaalde collectieve rechten, bijvoorbeeld bij de archieven waarmee Pictoright een overeenkomst heeft. De komst van de nieuwe wetgeving rondom de value gap is ook een reden om te onderzoeken of we het werk van collectief aangeslotenen in AIR kunnen integreren. Op die manier kunnen we platforms als Facebook met AIR scannen op gebruikt beeld.”

6. Wanneer is het zover?

“We zitten nog in het beginstadium, er is veel om uit te zoeken. Bijvoorbeeld of het systeem voldoende capaciteit heeft voor de gigantische hoeveelheid beeld die er dan bij zou komen. Zo’n toepassing heeft heel veel logistieke consequenties. We bekijken bijvoorbeeld of aangeslotenen zelf werk kunnen uploaden naar het systeem. Bovendien moet alles ook worden afgestemd met onze buitenlandse partners. Inmiddels doen er al negen zusterorganisaties mee, waaronder die uit de VS en Brazilië. Dat afstemmen is niet van vandaag op morgen geregeld, maar we zijn de mogelijkheid wel aan het onderzoeken.”

VERKOCHT

Dit grote olieverfschilderij van 120 x 150 cm markeert de overgang van Araun Gordijns beeldhouwwerken naar schilderkunst begin jaren 80. Gordijn groeide op in de Jordaan in de jaren 50, toen de Amerikaanse droom ook Europa inspireerde. Als jongetje verloor hij zijn hart al aan de imposante Amerikaanse auto's op straat en op tv; op zijn olie- en aquarelschilderijen is die auto nog altijd het vehikel dat de kijker rondleidt in zijn voorstellingen. "Het is voor mij een symbool van je weg vinden in de wereld," zegt Gordijn. 'Between the Golden Arches' een intuïtieve reactie op een van de straatbeelden die hij op zijn reizen door de VS verzamelde, in dit geval een McDonald's in Florida. Spelend met kleur en vorm laat hij de hand van de schilder zien bij het manipuleren van de werkelijkheid. Zijn latere schilderijen zijn veel strakkere weergaven van bestaande locaties die hij terugplaatst in de tijd; iets wat hij 'documentair realisme' noemt.

'Used Car Lot', Collectie Kunstuitleen Amstelveen

'Between the Golden Arches' (1981, Araun Gordijn) was tot 2016 onderdeel van de Royal Imtech Art Collection. Na de verkoop door het failliet verklaarde Imtech werd het april dit jaar opnieuw doorverkocht voor €3.600 euro. Daarover ontvangt Gordijn €157,96 volgrecht.

MAG DAT?

IDEEËN STELEN: MAG DAT?

Wat kan er gedaan worden tegen het stelen van mijn ideeën? Die vraag wordt ons regelmatig gesteld door aangesloten makers. Het antwoord is: weinig. Een idee is helaas niet beschermd.

Met de deur in huis: auteursrecht rust niet op een idee dat je in je hoofd hebt, maar op de praktische uitwerking daarvan. Dat moet een fysiek waarneembaar werk zijn, maar het hoeft nog niet 'af' te zijn: een schets kan al beschermd zijn.

Snee in doek

Lucio Fontana werd bekend met schilderijen waarin hij het linnen doorsneed of doorstak. Een dergelijk werk noemde hij een 'Concetto spaziale', dat wil zeggen: ruimtelijk concept. Het idee om schilderijen te maken met een snee in het doek is niet te beschermen. Maar elk werk waarin deze techniek wordt toegepast, is wel beschermd. Dus je mag wel schilderijen maken waarin ook kerven of sneden zijn aangebracht, maar je mag niet één bepaald schilderij met zo'n snede namaken. Gek genoeg zijn er weinig andere schilders bekend die sneden maken in hun doek. In de praktijk blijkt Fontana's werk zo verbonden met de sneden, dat het makers ervan weerhoudt ditzelfde idee toe te passen.

Te zien in Den Bosch

De tentoonstelling 'Lucio Fontana – de verovering van de ruimte' is tot en met 23 januari 2022 te zien in het Design Museum Den Bosch

©Lucio Fontana, 'Concetto spaziale', 1959, Collectie Design Museum Den Bosch. Fotografie Blommers/Schumm, 2021

"HET WERK MOET FYSIEK WAARNEEMBAAR ZIJN"

